

Endesa es va estalviar 36 milions en impostos gràcies al Fòrum

Endesa va patrocinar amb 15 milions d'euros la realització del Fòrum Universal de les Cultures de Barcelona l'any 2004. No va ser una aportació a fons perdut: gràcies a aquesta inversió, la companyia elèctrica va aconseguir deduccions fiscals en la quota de l'impost de societats per valor de 36 milions d'euros.

Roger Palà i Sergi Picazo

No és l'únic cas d'una gran corporació que va emprar el Fòrum per estalviar-se impostos. **Empreses com Telefónica, El Corte Inglés, Toyota o Damm també van acollir-se a beneficis fiscals gràcies a la seva participació en aquest esdeveniment.** Així consta en l'informe realitzat per la Sindicatura de Comptes de la Generalitat sobre la gestió del Fòrum, fet públic dimecres passat. En total, els socis i patrocinadors hi van aportar 68 milions d'euros en concepte de patrocini i se'n van estalviar 116,8 en impostos.

Per tal d'atreure la participació privada al Fòrum, les diferents administracions implicades (la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i el Govern espanyol) van impulsar una sèrie de modificacions legals per establir un règim d'incentius fiscals especialment generós amb totes aquelles firmes que apostessin per l'esdeveniment. Aquestes modificacions es van incloure en una llei aprovada pel Congrés espanyol l'any 2000, que preveia bonificacions d'un 15% de l'impost de societats per a les empreses patrocinadores. La companyia més beneficiada per aquestes deduccions va ser Endesa, però n'hi ha d'altres. **Segons la Sindicatura de Comptes, Telefónica va donar 10,5 milions a l'esdeveniment i en va deduir 23, El Corte Inglés hi va dedicar 6 milions i se'n va estalviar 13, Toyota n'hi va invertir 9 i en va deduir 5,2, i Damm va invertir-hi 2,3 milions i va aconseguir una deducció de 6,1.** En la llista d'empreses beneficiades també s'hi inclouen Leche Pascual, Coca-Cola, Gallina Blanca, Henkel, Indra, Nestlé, Panrico, Agbar, Roca, Iberia o l'empresa de treball temporal Randstad. Aquesta és la llista completa dels socis i patrocinadors beneficiats que consta en l'informe de la Sindicatura:

Quadre 21. Aportacions i bonificacions fiscals dels socis i patrocinadors

Soci/patrocinador	Aportació a l'esdeveniment	Deducció fiscal*
Grup Endesa	15.015.181,57	36.282.313,81
Grup Telefónica	10.517.712,26	22.973.131,30
El Corte Inglés, SA	6.000.000,00	13.031.007,24
Grupo Leche Pascual, SA	1.803.036,00	7.604.911,80
SA, DAMM	2.303.036,00	6.195.872,20
Grup Nutrexp	1.803.036,00	5.872.079,50
Toyota España, SLU	9.000.000,00	5.504.505,25
Henkel Ibérica, SA	1.803.036,00	5.275.220,90
Gallina Blanca, SA	1.803.036,00	2.679.385,95
Panrico, SA	1.803.036,00	2.408.538,68
Cobega, SA	1.803.036,00	2.383.161,50
Grup Nestlé	1.803.036,00	1.840.104,90
Générale Location, SA	2.003.036,00	1.417.366,23
Roca Sanitario, SA	1.352.277,00	1.071.414,76
Sociedad General de Aguas de Barcelona, SA	1.503.036,00	755.323,83
Iberia, Líneas Aéreas de España, SA	511.356,99	555.842,57
Indra Sistemas, SA	1.803.036,00	288.763,64
Abertis Infraestructuras, SA	1.803.036,00	281.222,40
Randstad	1.712.907,69	256.936,45
Mediaproducción, SL	1.803.036,00	144.469,44
Total	67.948.903,51	116.821.572,35

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per la Societat.

* Aquests imports inclouen les bonificacions generades com a conseqüència de les aportacions al finançament de l'esdeveniment i les que tenen altres orígens.

El cas d'Endesa és especialment significatiu perquè la quantitat deduïda inclou no tan sols les aportacions de patrocini, sinó la inversió realitzada per a la construcció d'una central tèrmica de cycle combinat a l'àrea del Besòs per un total de 195,4 milions d'euros. La inversió en aquesta infraestructura, gràcies al règim especial del Fòrum, va donar dret a Endesa a deduir 29,3 milions d'euros en l'impost de societats. Es dona el cas que el reglament de la llei exclouia específicament les bonificacions per inversions realitzades en la construcció de nous equipaments elèctrics en l'àrea afectada, però el Tribunal Suprem va declarar nul aquest precepte el 2004. Així, la bonificació final d'Endesa ha acabat sent molt més gran que la que hauria tingut si s'hagués comptabilitzat tan sols la seva inversió en patrocini directe.

El secretari del Fòrum era alhora apoderat d'Endesa

L'informe de la Sindicatura també qüestiona la formulació dels convenis del consorci organitzador del Fòrum amb la companyia elèctrica. En el primer d'aquests acords, signat l'any 1999, s'estableix que les aportacions de l'empresa al Fòrum aniran condicionades a l'obtenció d'una sèrie de llicències per a la posada en marxa de nous traçats aeris d'alta tensió a la llera del Besòs i a la construcció de la nova central de cycle combinat en la mateixa àrea. **Segons la Sindicatura, "la vinculació que s'estableix entre el pagament de determinades quantitats i l'obtenció de llicències no és adequada"**, perquè vincula la concessió de les autoritzacions administratives "al pagament d'una quantitat i no al compliment de les condicions i els termes fixats per la normativa per obtenir la llicència".

Per si això fos poc, la Sindicatura alerta del fet que **el secretari del Consorci del Fòrum Universal de les Cultures, Julio Molinario, en el moment de la realització de l'esdeveniment “era una persona especialment relacionada i propera a Endesa com a apoderat d'una de les empreses del grup” i això “podia comprometre la seva imparcialitat”**. Molinario, advocat de l'Estat i històric militant d'Unió Democràtica, va ser apoderat d'Endesa Desarrollo i Endesa Distribución fins a l'any 2009. Té una àmplia experiència en la gestió de grans esdeveniments: va ser director del gabinet jurídic dels Jocs Olímpics de Barcelona 92.

Beneficis per als grups hotelers i per a PRISA

Els grups hotelers també van beneficiar-se d'incentius, perquè les modificacions fiscals aprovades preveien que poguessin deduir el 15% de l'impost de societats per les obres de rehabilitació d'edificis i “altres construccions” que contribuïssin “a realçar l'espai físic afectat”. **El Consorci va emetre un total de trenta-una certificacions per beneficiar-se de bonificacions fiscals, per un import global d'inversió de 154,2 milions**. El total, els diferents grups hotelers que van implicar-se en la reforma del Fòrum van obtenir 23,1 milions en incentius. La major part d'aquest volum deduït correspon a la construcció de tres hotels a la ciutat de Barcelona. L'informe de la Sindicatura no especifica quins van ser els grups hotelers beneficiats.

El grup PRISA, editor del diari El País, també va poder-se bonificar despeses de publicitat realitzades en diferents mitjans associades al Fòrum de les Cultures. En total, PRISA es va estalviar 4,5 milions d'euros en impostos. Es dona el cas que, gràcies al règim fiscal especial del Fòrum, aquest grup també va poder bonificar les inversions de rehabilitació de l'edifici on s'ubica la cadena SER per un valor d'1,5 milions d'euros.

La Sindicatura, que ha detectat múltiples irregularitats en la majoria d'àrees de gestió del Fòrum –des de la contractació de personal fins al pagament de gratificacions a directius–, hi afegeix que la selecció dels patrocinadors “no es va ajustar al procediment públic establert per la normativa” i que, en algun cas, “se'ls va atorgar certs privilegis”. L'esdeveniment va tenir un cost de fons públics de més de 240 milions d'euros, enfront els càlculs oficials de 215.